

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Szczecinie

LSZ.410.019.02.2021

Jerzy Makowski
Wójt Gminy Stargard
ul. Rynek Staromiejski 5
73-110 Stargard

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/21/006 – Finansowanie zadań oświatowych realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego.

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Szczecinie
ul. Jacka Odrowąża 1, 71-420 Szczecin
T +48 91 831 39 00, F +48 91 831 39 66
lsz@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Gminy Stargard, ul. Rynek Staromiejski 5, 73-110 Stargard. ¹
Kierownik jednostki kontrolowanej	Jerzy Makowski, Wójt Gminy Stargard od 23 listopada 2018 r., wcześniej w okresie od 9 grudnia 2014 r. do 22 listopada 2018 r. Wójtem Gminy Stargard był Kazimierz Szarżanowicz ² . (akta kontroli str. 3-7)
Zakres przedmiotowy kontroli	Zapewnienie przez jednostkę samorządu terytorialnego warunków realizacji zadań oświatowych. Finansowanie zadań oświatowych.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³ .
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2017 r. do 30 września 2021 r. lub do zakończenia czynności kontrolnych oraz z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Szczecinie.
Kontroler	Wiesław Kaszak, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LSZ/139/2021 z 6 września 2021 r. (akta kontroli str. 1-2)

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W latach 2017-2021 Gmina Stargard⁵ zapewniła odpowiednie warunki organizacyjne do realizacji zadań w zakresie kształcenia, wychowania i opieki. Wypełniała także obowiązki w zakresie weryfikacji danych zgromadzonych w Systemie Informacji Oświatowej⁶ dotyczących liczby uczniów i liczby etatów nauczycieli, niezbędnych do dokonania podziału części oświatowej subwencji ogólnej między poszczególne jednostki samorządu terytorialnego. Wójt nie przekazał Radzie Gminy Stargard⁷ informacji o stanie realizacji zadań oświatowych za rok szkolny 2017/2018 wbrew postanowieniom art. 11 ust 7 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe⁸.

W uchwałach budżetowych Gminy planowano dochody z tytułu subwencji oświatowej zgodnie z kwotami przyznawanymi przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych. Gmina przeznaczyła na zadania oświatowe wszystkie otrzymane środki z części oświatowej subwencji ogólnej i z rezerwy części oświatowej oraz wykorzystał zgodnie z przeznaczeniem dotacje otrzymane z budżetu państwa.

Zgodnie z ewidencją księgową wykazywano dane w sprawozdaniach budżetowych w zakresie dochodów i wydatków na zadania oświatowe.

¹ Dalej: Urząd.

² Dalej: Wójt.

³ Dz. U. z 2020 r. poz. 1200 ze zm., dalej: ustawa o NIK.

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁵ Dalej: Gmina.

⁶ Dalej: SIO.

⁷ Dalej: Rada Gminy.

⁸ Dz. U. z 2021 r. poz. 1082 ze zm. Dalej: *Prawo oświatowe*.

Gmina prawidłowo naliczała dotacje dla niesamorządowych niepublicznych przed-
szkoli prowadzących działalność na jej terenie.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego.

OBSZAR

1. Zapewnienie przez Gminę Stargard warunków do realizacji zadań oświatowych.

Opis stanu
faktycznego

W latach 2017-2021 Urząd nie posiadał przyjętych przez Radę Gminy planów, strategii i koncepcji realizacji zadań oświatowych. Wskazując przyczyny ich braku Wójt wyjaśnił, że *działania dotyczące funkcjonowania oświaty w Gminie Stargard na bieżąco są analizowane na posiedzeniach Komisji Mienia Komunalnego i Budżetu Rady Gminy Stargard i tam omawiane są plany oraz koncepcje rozwoju szkół, głównie infrastruktury i zagospodarowania. Wszelkie informacje na temat realizacji zadań oświatowych znajdują się w raporcie o stanie gminy przedkładanym Radzie Gminy do 31 maja każdego roku.*

W Gminie został utworzony Ośrodek Administracyjny Szkół Gminy Stargard⁹. Ośrodek został utworzony od 1 stycznia 2017 r. uchwałą¹⁰ Rady Gminy z 23 września 2016 r. w sprawie organizacji wspólnej obsługi finansowo-księgowej, administracyjnej i organizacyjnej dla samorządowych jednostek budżetowych Gminy Stargard.

(akta kontroli str. 255-258, 259-264, 614-616)

- 1.1. W badanym okresie w Gminie nie działała Rada Oświatowa w rozumieniu art. 78 Prawa oświatowego.

Wójt wyjaśnił, że nie przedłożył Radzie Gminy projektu uchwały w sprawie powołania Rady Oświatowej, ponieważ w Radzie Gminy działa stała Komisja Socjalno-Porządkowa i Oświaty, w skład Komisji wchodzi 6 radnych. Komisja dokonuje analizy informacji o stanie zadań oświatowych, oceny przygotowania szkół do rozpoczęcia roku szkolnego oraz innych dokumentów związanych z funkcjonowaniem oświaty. Ustawodawca opisał instytucjonalne usytuowanie Rady Oświatowej poprzez stwierdzenie, że działa ona „przy organie”, który ją powołał, a więc jej status faktycznie jest zbliżony do Komisji Rady Gminy.

(akta kontroli str. 614-616)

- 1.2. Wójt przekazał Radzie Gminy informacje o stanie realizacji zadań oświatowych w latach szkolnych 2016/2017, 2018/2019 i 2019/2020, zgodnie z art. 11 ust 7 Prawa oświatowego do 31 października za poprzedni rok szkolny. Wójt nie przekazał takich informacji Radzie Gminy za rok szkolny 2017/2018.

(akta kontroli str. 9, 33, 69)

Informacje zawierały dane o wynikach sprawdzianu szóstoklasisty i egzaminu gimnazjalisty w roku szkolnym 2016/2017 oraz wynikach egzaminu ósmoklasisty w latach szkolnych 2018/2019, 2019/2020 i 2020/2021, oraz podstawowe dane i wskaźniki oświatowe (dotyczące uczniów i kadry nauczycielskiej).

Ponadto w informacjach przedstawiono diagnozę zagadnień oświatowych, w tym w zakresie kształcenia i wychowania, przedstawiając m.in.:

- opis osiągnięć oświatowych (opis osiągnięć sportowych uczniów z poszczególnych szkół oraz opis konkursów, w których szkoły brały udział),

⁹ Dalej: Ośrodek lub OAS.

¹⁰ Nr XX/143/16. zmiana: Uchwała Rady Gminy Nr IX/79/19 z 27 czerwca 2019 r.

- wyniki nadzoru pedagogicznego sprawowanego przez kuratora oświaty,
- działania szkół nakierowane na kształcenie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,
- wyrównywanie szans edukacyjnych, formy wspomagania uczniów (stypendia szkolne, wyprawka szkolna).

(akta kontroli str. 8-32, 33-65, 66-68, 69-106)

- 1.3.** Gmina w badanym okresie w ramach realizacji zadań własnych prowadziła pięć placówek oświatowych, w tym: Zespół Szkolno-Przedszkolny w Sownie¹¹ (Zespół), Szkoła Podstawowa w Małkocinie, Szkoła Podstawowa w Strachocinie, Szkoła Podstawowa w Grzędzicach, Szkoła Podstawowa w Pęzinie.

Zespół rozpoczął działalność od 1 września 2019 r. W skład Zespołu wchodziła Szkoła Podstawowa oraz Przedszkole Publiczne w Sownie. Zespół został utworzony w następstwie likwidacji Niepublicznego Przedszkola TPD¹² w Sownie oraz przekształcenia oddziałów przedszkolnych Szkoły Podstawowej w Sownie w Publiczne Przedszkole.

(akta kontroli str. 107-109)

- 1.4.** Gmina w badanym okresie dotowała niepubliczne przedszkola, które prowadziły działalność na jej terenie. (Zagadnienie zostało opisane w pkt. 2.12 niniejszego wystąpienia pokontrolnego).

(akta kontroli str. 266-276)

- 1.5.** W badanym okresie Gmina była organem rejestrującym dla dziewięciu niepublicznych przedszkoli, które swoją siedzibę miały na terenie Gminy, w tym do 31 sierpnia 2019 r. działalność prowadziło Niepubliczne Przedszkole Towarzystwo Przyjaciół Dzieci w Sownie, wypisane z rejestru z dniem 31 marca 2020 r.¹³. Wg. stanu na 30 września 2021 r. zarejestrowanych w Gminie było osiem niepublicznych przedszkoli¹⁴.

(akta kontroli str. 110-126)

- 1.6.** Średnia liczba uczniów (wychowanków) w szkołach podstawowych, dla których Gmina była organem prowadzącym wynosiła w latach 2017-2021 (do 30 września) odpowiednio: 685, 757, 736, 765, 824. Średnia liczba uczniów przypadających na oddział w tych placówkach oświatowych wynosiła odpowiednio: 17, 15, 15, 15, 16. W latach 2017-2019 Gmina była także organem prowadzącym dla Gimnazjum, w którym liczba uczniów wynosiła odpowiednio: 127 i 69, 46, a średnia liczba uczniów w oddziale wynosiła odpowiednio: 22 i 23 i 15.

(akta kontroli str. 127-128)

- 1.7.** We wszystkich sześciu placówkach oświatowych (pięciu szkołach podstawowych i jednym gimnazjum), dla których Gmina była organem prowadzącym zatrudnienie nauczycieli (w przeliczeniu na pełny etat) przedstawiało się następująco:

¹¹ Zespół został utworzony Uchwałą Rady Gminy nr IX/77/19 z dnia 29 czerwca 2019 r.

¹² Towarzystwo Przyjaciół Dzieci.

¹³ Decyzja Wójta nr 1 z 20 marca 2020 r.

¹⁴ „Bajkowa Kraina” w Strachocinie; „Elemelek” w Lipniku; „Towarzystwo Przyjaciół Dzieci” w Krapielu; „Towarzystwo Przyjaciół Dzieci” w Kłepinie; „Towarzystwo Przyjaciół Dzieci” w Pęzinie; „Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Słoneczko” w Koszewie; „Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Słoneczko” w Grzędzicach; „Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Słoneczko” w Witkowie.

- w 2017 r.: łącznie 105,14 etatów nauczycieli, z czego: 51,71 (49,2%) dyplomowanych; 34,09 (32,4%) mianowanych; 14,25 (13,5%) kontraktowych; 5,09 (4,8%) stażystów;
  - w 2018 r.: łącznie 110,30 etatów nauczycieli, z czego: 52,11 (47,2%) dyplomowanych; 38,90 (35,3%) mianowanych; 21,60 (19,6%) kontraktowych; 7,69 (7,0%) stażystów;
  - w 2019 r.: łącznie 106,49 etatów nauczycieli, z czego: 50,39 (47,3%) dyplomowanych; 26,97 (26,3%) mianowanych; 18,74 (17,6%) kontraktowych; 10,39 (9,8%) stażystów;
  - w 2020 r.: łącznie 102,25 etatów nauczycieli, z czego: 46,51 (45,5%) dyplomowanych; 27,73 (27,1%) mianowanych; 24,99 (24,4%) kontraktowych; 3,02 (2,9%) stażystów;
  - w 2021 r. (według stanu na 30 września): łącznie 104,32 etatów nauczycieli, z czego: 45,52 (43,6%) dyplomowanych; 36,55 (35,0%) mianowanych; 19,27 (18,5%) kontraktowych; 2,98 (2,9%) stażystów.
- Średnia liczba uczniów przypadająca na jednego nauczyciela wynosiła odpowiednio: 7,72; 7,49; 7,34; 7,48; 7,89.

(akta kontroli str. 130)

- 1.8.** W placówkach oświatowych Gminy w badanym okresie brakowało nauczycieli wykwalifikowanych do nauczania: chemii, fizyki, matematyki.

Wójt wyjaśnił: Dużo nauczycieli z takimi kwalifikacjami odchodzi już na emeryturę, młodzi nie są zainteresowani pracą w szkole ze względu na niskie wynagrodzenie i brak atrakcyjności pracy w szkole. Studia (nawet te podyplomowe) w zakresie chemii i fizyki są bardzo trudne i wymagające od czynnych nauczycieli poświęcenia dużej ilości czasu. A po uzyskaniu kwalifikacji z fizyki i chemii zyskują bardzo niewielką ilość godzin do realizacji w szkole (podstawa programowa).

Zauważalny jest również brak psychologów (niewiele jest osób z kwalifikacjami, ponieważ dotychczas psycholog realizował w szkole niewielką ilość godzin). Nauczyciele nie są również zainteresowani doksztalcaniem w zakresie doradztwa zawodowego, również ze względu na małą ilość godzin do realizacji.

Należy zaznaczyć, że większość nauczycieli mieszka w Stargardzie, a dojazd do szkół Gminy Stargard położonych poza obrębem miasta Stargard (oddalonych o nawet 14 km) jest czasochłonne i kosztowne, w związku z czym praca przy małej ilości godzin jest dla tych osób nieopłacalna.

(akta kontroli str. 131)

- 1.9.** Gmina zgodnie z art. 50 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o systemie informacji oświatowej¹⁵ potwierdziła prawdziwość danych w udostępnionych jej, w bazie danych SIO, zestawieniach, sporządzanych przez podległe jej szkoły, według stanu na dzień 30 września. W celu potwierdzenia prawdziwości danych, dane zawarte w zestawieniach były porównywane z danymi, którymi dysponuje jednostka, w szczególności z danymi posiadanymi w związku ze sprawowaniem nadzoru nad działalnością prowadzonych szkół. W trybie art. 29 ust. 2 lit. f ustawy o NIK pozyskano informację z OAS, z której wynikało, że weryfikowanie danych, wykazywanych w SIO na 30 września 2019 r. i na 30 września 2020 r., polegało m.in. na tym że:

¹⁵ Dz. U. z 2021 r. poz. 584 ze zm. Dalej: *ustawa o SIO*.

- kierownik OAS w 2019 r. i 2020 r. informował prowadzone przez Gminę szkoły o obowiązku przekazywania danych terminowo i zgodnie ze stanem faktycznym¹⁶;
- w OAS weryfikowano dane zawarte w arkuszach organizacyjnych szkół wykazywane w SIO na podstawie danych uzyskanych od dyrektorów szkół¹⁷; w przypadku stwierdzonych niezgodności informowano szkołę lub placówkę, e-mail lub telefonicznie o konieczności zweryfikowania przekazanych danych;
- na podstawie danych wykazanych w SIO pracownicy OAS przygotowywali raporty, które przekazywano szkołom i placówkom; raporty były potwierdzane w zakresie prawidłowości i zgodności przez dyrekcję szkoły lub osoby do tego upoważnione; w przypadku niezgodności osoby te przekazywały stosowne wyjaśnienia;
- poprawność wprowadzonych danych sprawdzano poprzez porównywanie ich z danymi uzyskanymi w związku z prowadzeniem szkół i placówek, tj. arkuszami organizacyjnymi szkół i placówek, gromadzonymi miesięcznymi informacjami dotyczącymi liczby uczniów; dodatkowo dyrektorzy informowali o wynikach kontroli wewnętrznych przeprowadzanych w zakresie poprawności wprowadzania danych do SIO;
- etaty nauczycieli weryfikowano pod kątem informacji zawartych w arkuszach organizacyjnych na 2020/2021 r. łącznie dla każdej szkoły i placówki oddzielnie wraz z informacjami naniesionymi przez pracownika OAS o nauczycielach przebywających na zwolnieniach lekarskich, urlopach rodzicielskich i wychowawczych, urlopach dla poratowania zdrowia, długotrwałym zwolnieniu lekarskim lub zawieszeniu;
- w zakresie wykazywanych przez prowadzone szkoły danych w SIO pracownicy OAS nie przeprowadzili ich weryfikacji podczas kontroli dokumentacji uczniów i nauczycieli zgromadzonej w tych szkołach.

(akta kontroli str. 134-189, 662-667, 718 720c)

Badanie danych wykazanych w SIO 30 września 2020 r. przez pięć prowadzonych przez Gminę jednostek oświatowych¹⁸ i informacji, będących w posiadaniu Gminy, pod kątem prawidłowości danych ujętych w celu wyliczenia części oświatowej subwencji ogólnej oraz weryfikacji tych danych przez Gminę, wykazało m.in., że:

Łączna liczba uczniów wykazana w arkuszach organizacyjnych (aneksach¹⁹) różniła się od liczby uczniów wykazanej w SIO: Zespół Szkolno-Przedszkolny w Sownie (83 uczniów według aneksu, 92 według SIO); SP w Małkocinie (odpowiednio 128 i 133); SP w Strachocinie (odpowiednio 103 i 111); SP w Grzędzicach (odpowiednio: 207 i 217); SP w Pęzinie (odpowiednio: 212 i 210). Wójt

¹⁶ Wiadomość wysłana w formie e-maila na skrzynki pocztowe szkół 7 stycznia 2020 r., Wiadomość wysłana w formie e-maila na skrzynki pocztowe szkół 23 września 2020 r.; pismo nr DWST-WS.71.266.2020 IR z 29 września 2020 r.; Pismo DWST-WS.72.338.2019.KP wysłane do dyrektorów Szkół 30 września 2019 r.

¹⁷ W zakresie wykazywanych w SIO danych dotyczących uczniów posiadających orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego, dyrektorzy szkół przygotowywali zestawienia zawierające: nazwę poradni, która wydała orzeczenie; numer i datę wydania orzeczenia oraz czasu, na jaki zostało wydane; rodzaju niepełnosprawności ucznia.

¹⁸ Zespół Szkolno-Przedszkolny w Sownie, SP w Małkocinie, SP w Grzędzicach, SP w Strachocinie, SP w Pęzinie.

¹⁹ Aneks z dnia: Zespół Szkolno-Przedszkolny w Sownie – aneks nr 1 z 1 września 2020 r., aneks nr 2 z 7 września 2020 r.; SP w Małkocinie – aneks nr 1 z 1 września 2020 r.; SP w Strachocinie – aneks nr 1 z 1 września 2020 r., aneks nr 2 z 21 września 2020 r.; SP w Grzędzicach – aneks nr 1 z 1 września 2020 r.; SP w Pęzinie – aneks nr 1 z 1 września 2020 r.

wyjaśnił, że różnica ta wynikała z określenia liczby uczniów według stanu na różne dni. Liczba uczniów wykazanych w arkuszu, podawana była przez dyrektorów na podstawie danych będących w posiadaniu szkoły, na dzień sporządzania arkusza. Rozbieżność wynikała z ruchu uczniów (zapisywanie, wypisywanie ze szkół), w związku z czym do momentu sporządzenia SIO na 30 września 2020 r. liczba uczniów uległa zmianom. Dane wprowadzane są do SIO na bieżąco i weryfikowane przez pracownika merytorycznego OAS, w porozumieniu z dyrektorami szkół (telefoniczna informacja i wyjaśnienie powodu zmniejszenia lub zwiększenia stanu uczniów).

W zakresie danych o uczniach ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, OAS zweryfikował liczbę tych uczniów w prowadzonych jednostkach na 30 września 2020 r. na podstawie analizy danych w aneksach do arkuszy i danych w SIO. Dane zawarte w arkuszach były zgodne z danymi w SIO.

(akta kontroli str.837-838)

W badanych latach Gmina nie sprawdziła prawidłowości wykazywania danych przekazywanych do SIO poprzez kontrole przeprowadzane w wybranych jednostkach oświatowych prowadzonych przez Gminę.

Wójt wyjaśnił: *W roku 2017 i 2018 dyrektorzy przekazywali oryginały Zestawień zbiorczych danych SIO, wg stanu na dzień 30 września wraz z wygenerowanymi danymi szczegółowymi. Każde zestawienie było potwierdzone podpisem dyrektora szkoły oraz zatwierdzone przez podmiot prowadzący bazę czyli pracownika merytorycznego OAS. (...). Brak możliwości czasowych uniemożliwiło weryfikację danych w siedzibach szkół. Rok 2020 i 2021 to rok pandemii COVID-19, w związku z czym, szczególnie w takich miejscach jak szkoły - przeprowadzenie kontroli w siedzibie placówki stało się niemożliwe do wykonania. Nadmienić należy, że weryfikacja danych dokonywana była w sposób ciągły w siedzibie OAS na zasadach opisanych powyżej.*

(akta kontroli str. 837-837a)

- 1.10.** Dodatkowe zajęcia edukacyjne w szkołach i placówkach oświatowych prowadzonych przez Gminę, finansowane z subwencji oświatowej lub środków własnych dotyczyły takich zajęć jak: gimnastyka korekcyjna, logopedia, rewalidacja (orientacja przestrzenna i poruszanie się) rewalidacja opiekuńczo-wychowawcza, zajęcia socjoterapeutyczne, świetlica szkolna, koła zainteresowań, języki obce (poza obowiązkowymi), szkolne koła sportowe oraz inne zajęcia korekcyjno-kompensacyjne.

Najwyższa średnia tygodniowa liczba godzin dodatkowych zajęć edukacyjnych dotyczyła świetlicy szkolnej i wynosiła w badanych latach odpowiednio: 205; 235; 184; 194,5 i 251 godzin. W innych zajęciach średnia tygodniowa wynosiła od kilku do kilkudziesięciu godzin. Średnia w roku liczba uczniów objętych zajęciami dodatkowymi dla świetlicy szkolnej wynosiła odpowiednio: 503; 401; 473; 513; 523, a dla języków obcych (poza obowiązkowymi) średnia liczba uczniów w roku wynosiła odpowiednio: 489; 604; 606; 607; 592. Średnia w roku liczba uczniów dla kół zainteresowań wynosiła odpowiednio: 287; 252; 345; 372; 425. W innych zajęciach średnia w roku liczba uczniów wynosiła od kilku do kilkudziesięciu, a dla zajęć logopedii wynosiła odpowiednio: 112; 61; 105; 144; 146. Wszystkie ww. zajęcia finansowane były przez organ prowadzący ze środków własnych.

(akta kontroli str. 190-193)

- 1.11.** Wyniki sprawdzianów przeprowadzanych po ósmej klasie szkoły podstawowej przedstawiały się następująco:

1) rok szkolny 2019/2020 – liczba uczniów 86, z tego 33 uzyskało wynik w przedziale 99%-50% oraz 53 uzyskało wynik poniżej 50%.

2) rok szkolny 2020/2021 – liczba uczniów 80, z tego 35 uzyskało wynik w przedziale 99%-50% oraz 45 uzyskało wynik poniżej 50%.

Wójt zgodnie z art. 11 ust. 7 Prawo oświatowego, przekazywał (za wyjątkiem roku szkolnego 2017/2018) Radzie Gminy (w terminach do 31 października za poprzedni rok szkolny) informacje o stanie realizacji zadań oświatowych w tym m.in. wyniki sprawdzianów po ósmej klasie szkoły podstawowej.

Sprawy te były przedmiotem posiedzeń Rady Gminy, która w okresie objętym kontrolą nie sformułowała wniosków w tym zakresie²⁰.

(akta kontroli str. 194-195, 628-637)

1.12. Wśród uczniów szkół prowadzonych przez Gminę byli finaliści i laureaci olimpiad naukowych:

1) rok szkolny 2017/2018 – jeden finalista Konkursu Matematycznego, organizowanego przez Zachodniopomorskiego Kuratora Oświaty²¹ (SP w Grzędzicach), jeden finalista wojewódzkiego Konkursu Języka Angielskiego dla uczniów szkół podstawowych, organizowanego przez ZKO (SP w Pęzinie),

2) rok szkolny 2018/2019 – jeden finalista Konkursu z Języka Angielskiego, organizowanego przez ZKO, jeden finalista Konkursu z Języka Polskiego, organizowanego przez ZKO, jeden finalista Konkursu Matematycznego, organizowanego przez ZKO (wszyscy ww. finaliści ze SP w Grzędzicach),

3) rok szkolny 2020/2021 – jedna finalistka olimpiady przedmiotowej z Języka Polskiego, organizowanej przez ZKO (SP w Strachocinie), jedna finalistka Konkursu Biologicznego, organizowanego przez ZKO (SP w Grzędzicach), dwóch laureatów Ogólnopolskiego Konkursu „Orzeł matematyczny”, organizowanego przez DELTA²² (SP w Strachocinie), jeden laureat olimpiady z Języka Niemieckiego, organizowanej przez OLIMPUS²³ (Zespół Szkolno-Przedszkolny w Sowinie).

(akta kontroli str. 196)

1.13. W badanym okresie wpłynęło do Urzędu i do Rady Gminy 30 skarg, z tego jedna skarga dotyczyła zadań oświatowych (8 lutego 2017 r.) na dyrektora SP w Pęzinie. Zarzuty dotyczyły: organizacji dowozów i odwozów uczniów do szkoły i ze szkoły, dodatkowej opieki w oddziale przedszkolnym, warunków do zabawy dzieci na szkolnym podwórku. Skarga została rozpatrzona przez Komisję Rewizyjną Rady Gminy i uchwałą²⁴ Rady Gminy z 24 maja 2017 r. została uznana za bezzasadną. Do Rady Gminy nie wpłynęły w badanym okresie skargi dotyczące funkcjonowania szkół, przedszkoli, placówek oświatowych.

(akta kontroli str. 197-208)

---

²⁰ Wyniki egzaminów, które odbyły się w roku 2017 zostały przedstawione w „Informacji o stanie realizacji zadań oświatowych Gminy Stargard w roku szkolnym 2016/2017” podczas obrad XXXIV sesji Rady Gminy Stargard w dniu 30 listopada 2017 r. Wyniki egzaminów, które odbyły się w roku 2018 nie zostały przedstawione Radzie Gminy podczas obrad sesji, ponieważ nie złożono „Informacji o stanie realizacji zadań oświatowych Gminy Stargard w roku szkolnym 2017/2018”

Wyniki egzaminów, które odbyły się w roku 2019 zostały przedstawione w „Informacji o stanie realizacji zadań oświatowych Gminy Stargard w roku szkolnym 2018/2019” podczas obrad XII sesji Rady Gminy Stargard w dniu 28 listopada 2019 r. Wyniki egzaminów, które odbyły się w roku 2020 zostały przedstawione w „Informacji o stanie realizacji zadań oświatowych Gminy Stargard w roku szkolnym 2019/2020” podczas obrad XXI sesji Rady Gminy Stargard w dniu 26 listopada 2020 r.

²¹ Dalej: ZKO.

²² Ogólnopolski organizator konkursów.

²³ Ogólnopolski organizator olimpiad.

²⁴ Nr XXIX/213/17.

1.14. Wójt wyjaśnił m.in., że:

- w zakresie zadań oświatowych nie zostały nałożone na Gminę dodatkowe zadania oświatowe skutkujące wydatkowaniem środków własnych,
- wpływ na zwiększenie wydatków ponoszonych ze środków własnych na zadania oświatowe miał wzrost cen mediów, paliwa itp. Dodatkowo przez fakt, że większość budynków szkół jest stara zwiększają się nakłady na remonty bieżące. W nowej szkole zaś zamontowano pompę ciepła co znacznie podnosi wydatki eksploatacyjne. Wydatki na oświatę zwiększają również dodatki 40 zł do wynagrodzenia wypłacane do wynagrodzeń zasadniczych za godziny ponadwymiarowe i godziny doraźnych zastępstw.

Wójt wypożyczył także sześć komputerów stacjonarnych z Gminnej Biblioteki Publicznej dla dwóch szkół (trzy dla SP w Grzędzicach oraz trzy dla SP Małkocin).

Wójt wyjaśnił, że podczas nauki zdalnej nie zgłaszano większych problemów z dostępem do sprzętu komputerowego. Większość uczniów posiadała własne urządzenia niezbędne do nauki zdalnej.

(akta kontroli str. 209, 625-626, 644-658)

Ponadto Wójt wyjaśnił, że: *Organizacja prawidłowego przebiegu procesu dydaktyczno-wychowawczego oraz opiekuńczego jest utrudniona między innymi z powodu braku wystarczającej bazy lokalowej. Pomimo, że w 4 szkołach (oprócz SP Strachocin) warunki lokalowe są dość dobre, to i tak brakuje pomieszczeń do prowadzenia zajęć indywidualnych, korekcyjno-kompensacyjnych i innych niezbędnych przy wspomaganiu uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, a także oddzielnych gabinetów dla psychologa i pielęgniarki szkolnej. (...). Szkoła Podstawowa w Strachocinie wymaga rozbudowy i przebudowy.(...). Pomimo braku pomieszczeń w szkołach (...) nie wystąpiła konieczność prowadzenia lekcji z tego samego przedmiotu jednocześnie dla różnych oddziałów wiekowych np. klas V i IV łącznie. (...). Kolejnym problemem, który ogranicza realizację podstawowych zadań oświatowych to braki kadrowe. Obecnie część nauczycieli zdobyła dodatkowe kwalifikacje, ale to i tak nie rozwiązuje problemu kadrowego przedmiotowców, których na rynku pracy jest coraz mniej, również ze względu na niskie płace. Dość sporym problemem jest zatrudnienie psychologa w szkole, ponieważ osoby zgłaszające się do pracy nie mają przygotowania do pracy z dziećmi, a potrzeba wsparcia psychologicznego uczniów wzrasta z roku na rok. (...). Problemem dla szkół wiejskich jest również dostępność do Internetu, który w XXI wieku stał się głównym narzędziem pracy, a w dobie pandemii właściwie jedynym. Przyłączenie placówek do Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej nie usprawniło pracy szkół w tej kwestii. Problem wiąże się z jakością połączenia. Niestety nie zaspokaja ona potrzeb szkół Gminy Stargard.(...). Kolejną trudność w realizacji zadań oświatowych dyrektorzy napotykają podczas pozyskiwania środków zewnętrznych i realizacji projektów unijnych, grantów itp. Obsługa tego rodzaju zadania wymaga odpowiedniej wiedzy i przygotowania ponieważ procedura składania wniosków i realizacja grantów jest bardzo skomplikowana i czasochłonna. W szkołach nie ma wykwalifikowanych pracowników, którzy zajmowałiby się wyłącznie tymi działaniami. Powołanie zewnętrznego koordynatora, który wsparłby pedagogów ubiegających się o fundusze zewnętrzne na pewno zaowocowałoby zwiększeniem ilości realizowanych projektów.*

(akta kontroli str. 617-619)

1.15. W badanym okresie nie wystąpiły przypadki niezakwalifikowania dzieci w wieku przedszkolnym w postępowaniu rekrutacyjnym do placówek wychowania

przedszkolnego prowadzonych przez Gminę, tj. w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych oraz w przedszkolu publicznym Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Sownie.

(akta kontroli str. 211-217)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono nieprawidłowość:

Wójt nie przekazał Radzie Gminy informacji o stanie realizacji zadań oświatowych za rok szkolny 2017/2018.

Zgodnie z art. 11 ust 7 Prawa oświatowego Organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego, w terminie do dnia 31 października, przedstawia organowi stanowiącemu jednostki samorządu terytorialnego informację o stanie realizacji zadań oświatowych tej jednostki za poprzedni rok szkolny.

Wójt wyjaśnił: *Informację o stanie realizacji zadań oświatowych corocznie przygotowuje kierownik Ośrodka Administracyjnego Szkół Gminy Stargard i przekazuje do akceptacji Wójtowi Gminy Stargard, który z kolei przedkłada informację Radzie Gminy. Dokument w dużej mierze zawiera dane dotyczące zadań, które realizowane są przez Ośrodek. Kierownik Ośrodka współpracuje również z dyrektorami szkół w celu przygotowania informacji w zakresie działalności dydaktyczno-wychowawczej placówek oświatowych. W związku z tym, wszelkie dane zawarte w niniejszym dokumencie znajdują się w OAS.*

Informacja za rok szkolny 2017/2018, który winien być przygotowany do dnia 31.12.2018 r. nie został odnaleziony zarówno w zasobach Ośrodka Administracyjnego Szkół, jak również w Biurze Rady Gminy Stargard.(...).

(akta kontroli str. 614-616)

OCENA CZĄSTKOWA

W objętym kontrolą okresie Gmina zapewniła odpowiednie warunki realizacji zadań oświatowych oraz wypełniała obowiązki w zakresie weryfikacji i potwierdzenia danych zgromadzonych w SIO dotyczących liczby uczniów i liczby etatów nauczycieli.

OBSZAR

2. Finansowanie zadań oświatowych.

Opis stanu
faktycznego

- 2.1. W Uchwałach budżetowych²⁵ (po zmianach w ciągu roku budżetowego) Gmina zaplanowała dochody z tytułu części oświatowej subwencji ogólnej odpowiednio: 7 044,41 tys. zł; 7 367,55 tys. zł; 7 509,38 tys. zł; 7 510,66 tys. zł; 8 792,15 tys. zł (do 30 września 2021 r.).

Planowane dochody z tytułu subwencji oświatowej były zgodne z otrzymanymi odpowiednio od Ministra Rozwoju i Finansów informacjami o kwotach subwencji oświatowej oraz środkach z rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej zawartych w pismach Ministra²⁶.

(akta kontroli str. 416, 421-423, 447-452, 475-479, 503-509, 579-613)

²⁵ Nr XXIV/171/16 z 30 grudnia 2016 r., Nr XXXV/243/17 z 28 grudnia 2017 r., Nr III/26/18 z 28 grudnia 2018 r., Nr XIII/129/19 z 19 grudnia 2019 r., Nr XXII/213/20 z 18 grudnia 2020 r.,

²⁶ ST3.4750.1.2017 z 27 stycznia 2017 r., ST3.4750.1.2018 z 13 lutego 2018 r., ST3.4750.1.2019 z 13 lutego 2019 r., ST3.4750.1.2020 z 10 kwietnia 2020 r., ST5.4750.32.2017.49g z 28 listopada 2017 r., ST5.4751.5.2018.11g z 21 sierpnia 2018 r., ST5.4751.12.2018.26g z 29 listopada 2018 r., ST5.4751.7.2019.5g z 11 września 2019 r., ST5.4751.4.2020.2g z 9 lipca 2020 r., ST.4751.9.2020.5g z 29 lipca 2020 r., ST5.4750.6.2020.g z 27 listopada 2020 r.

- 2.2.** W okresie objętym kontrolą Gmina otrzymała środki z budżetu państwa i innych źródeł na realizację zadań oświatowych we wskazanej niżej wysokości:
- a)** w 2017 r. dochody Gminy na zadania oświatowe ogółem wyniosły 7 818,50 tys. zł (14,71% dochodów ogółem), z czego z tytułu:
- części oświatowej subwencji ogólnej (łącznie z rezerwą) – 7 094,41 tys. zł (tj. 13,35% dochodów ogółem),
  - dotacji z budżetu państwa na zadania oświatowe – 640,66 tys. zł (1,21% dochodów ogółem),
  - pozostałych dotacji²⁷ na zadania oświatowe – 83,43 tys. zł (0,16% dochodów ogółem),
- b)** w 2018 r. dochody Gminy na zadania oświatowe ogółem wyniosły 8 200,25 tys. zł (15,32% dochodów ogółem), z czego z tytułu:
- części oświatowej subwencji ogólnej (łącznie z rezerwą) – 7 452,3 tys. zł (13,92% dochodów ogółem),
  - dotacji z budżetu państwa na zadania oświatowe – 545,24 tys. zł (1,02% dochodów ogółem),
  - pozostałych dotacji na zadania oświatowe – 188,76 tys. zł (1,2% dochodów ogółem).
- Gmina uzyskała także w 2018 r. dochody z innych źródeł na zadania oświatowe na kwotę 13,95 tys. zł (dofinansowanie ze środków Narodowego Banku Polskiego projektu „Oszczędzanie pieniędzy – ważna sprawa”).
- c)** w 2019 r. dochody Gminy na zadania oświatowe ogółem wyniosły 8 348,85 tys. zł (13,43% dochodów ogółem), z czego z tytułu:
- części oświatowej subwencji ogólnej (łącznie z rezerwą) – 7 635,59 tys. zł (12,28% dochodów ogółem),
  - dotacji z budżetu państwa na zadania oświatowe – 533,11 tys. zł (0,86% dochodów ogółem),
  - pozostałych dotacji na zadania oświatowe – 180,14 tys. zł (0,29% dochodów ogółem),
- d)** w 2020 r. dochody Gminy na zadania oświatowe ogółem wyniosły 8 721,66 tys. zł (12,14% dochodów ogółem), z czego z tytułu:
- części oświatowej subwencji ogólnej (łącznie z rezerwą) – 7 625,66 tys. zł, (10,61% dochodów ogółem),
  - dotacji z budżetu państwa na zadania oświatowe – 529,96 tys. zł (0,74% dochodów ogółem),
  - pozostałych dotacji na zadania oświatowe – 566,04 tys. zł²⁸ (0,79% dochodów ogółem),
- e)** według stanu na 30 września 2021 r. dochody Gminy na zadania oświatowe ogółem wyniosły 8 492,23 tys. zł (15,10% dochodów ogółem), z czego z tytułu:
- części oświatowej subwencji ogólnej (łącznie z rezerwą) – 7 615,31 tys. zł, (13,54% dochodów ogółem),
  - dotacji z budżetu państwa na zadania oświatowe – 563,96 tys. zł (1,00% dochodów ogółem),

---

²⁷ W latach 2017-2021 środki z innych źródeł na zadania oświatowe pochodziły w szczególności z tytułu: dotacji celowych otrzymanych z gmin na zadania bieżące realizowane na podstawie porozumień (umów) między jednostkami samorządu terytorialnego (rozdz. 80104 Przedszkola przy szkołach podstawowych § 2310),

²⁸ Dotacja w wysokości 247,7 tys. zł z innych gmin (uczęszczania dzieci z innych gmin do przedszkoli w Gminie Stargard. Pozostałą kwotę 318,3 tys. zł stanowiło dotację z Programów UE, która wpłynęła w 2020 r., a realizacja była w 2021 r. - dotacja celowa w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich (rozdz. 80195 Pozostała działalność § 2051 i § 2057).

- pozostałych dotacji na zadania oświatowe – 312,96 tys. zł (0,56% dochodów ogółem).

(akta kontroli str. 416, 421-436)

2.3. W okresie objętym kontrolą nie wystąpiły w Gminie przypadki konieczności zwrotu subwencji oświatowej. Minister właściwy ds. finansów publicznych nie wydawał decyzji na podstawie art. 37 ust. 1 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego²⁹.

(akta kontroli str. 416)

2.4. Wydatki Gminy na zadania oświatowe wynosiły:

a) w 2017 r. - 14 554,08 tys. zł (29,8% wydatków ogółem), w tym:

- wydatki bieżące – 12 869,41 tys. zł (z czego 8 398,57 tys. zł stanowiły wydatki na wynagrodzenia wraz z pochodnymi),

- wydatki majątkowe – 1 684,67 tys. zł – całość to wydatki inwestycyjne, które stanowiły 27,5% wydatków inwestycyjnych Gminy ogółem,

b) w 2018 r. - 19 825,87 tys. zł (33,3% wydatków ogółem), w tym:

- wydatki bieżące – 14 924,18 tys. zł (z czego 9 420,69 tys. zł stanowiły wydatki na wynagrodzenia wraz z pochodnymi),

- wydatki majątkowe – 4 901,69 tys. zł – całość to wydatki inwestycyjne, które stanowiły 40,9% wydatków inwestycyjnych Gminy ogółem,

c) w 2019 r. - 23 275,19 tys. zł (31,4% wydatków ogółem), w tym:

- wydatki bieżące – 16 031,48 tys. zł (z czego 10 319,87 tys. zł stanowiły wydatki na wynagrodzenia wraz z pochodnymi),

- wydatki majątkowe – 7 243,71 tys. zł – całość to wydatki inwestycyjne, które stanowiły 32,4% wydatków inwestycyjnych Gminy ogółem,

d) w 2020 r. - 20 732,70 tys. zł (28,7% wydatków ogółem), w tym:

- wydatki bieżące – 16 738,83 tys. zł (z czego 10 956,16 tys. zł stanowiły wydatki na wynagrodzenia wraz z pochodnymi),

- wydatki majątkowe – 3 993,87 tys. zł – całość to wydatki inwestycyjne, które stanowiły 34,6% wydatków inwestycyjnych Gminy ogółem,

e) w 2021 r. (do 30 września) - 13 142,65 tys. zł (26,7% wydatków ogółem), w tym:

- wydatki bieżące – 13 127,89,44 tys. zł (z czego 8 541,07 tys. zł stanowiły wydatki na wynagrodzenia wraz z pochodnymi),

- wydatki majątkowe – 14,76 tys. zł – całość to wydatki inwestycyjne, które stanowiły 0,5% wydatków inwestycyjnych Gminy ogółem³⁰.

Gmina w badanym okresie wykorzystwała przyznaną subwencję oświatową wraz z rezerwą w 100%.

(akta kontroli str. 416-419, 427-446, 453-474, 480-502, 510-533)

Badanie wykorzystania wybranych dotacji otrzymanych z budżetu państwa wykazało:

²⁹ Dz. U. z 2021 r. poz. 1672 ze zm.

³⁰ Subwencja oświatowa w latach objętych kontrolą stanowiła odpowiednio: 48,75%; 37,59%; 32,81%; 36,78%; 57,94% (do 30 września 2021 r.) wydatków na zadania oświatowe ogółem; dotacja z budżetu państwa stanowiła odpowiednio: 4,40%; 2,75%; 2,29%; 2,56%; 4,29% wydatków za zadania oświatowe; inne dotacje stanowiły odpowiednio: 0,57%; 0,95%; 0,77%; 6,76%, 3,49% wydatków na zadania oświatowe. W 2018 r. Gmina otrzymała dodatkowo środki z innych źródeł na zadania oświatowe w wysokości 13,95 tys. zł, co stanowiło 0,07% wydatków na cele oświatowe w tym okresie.

Udział środków własnych w wydatkach na oświatę ogółem stanowił odpowiednio: 46,28%; 58,64%; 64,13%, 53,91%, 34,27%.

Udział subwencji i dotacji w wydatkach ogółem na oświatę stanowił odpowiednio: 53,72%, 41,36%, 35,87%, 46,09%, 65,73%.

- dotacja otrzymana na sfinansowanie kosztów zakupu podręczników, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych na podstawie ustawy z 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych.³¹ w 2017 r. (113,41 tys. zł) i wykorzystana w kwocie 113,15 tys. zł.

Dotację otrzymały wszystkie jednostki oświatowe, dla których Gmina była organem prowadzącym. Szkoły składały wnioski o udzielenie dotacji celowych na wyposażenie szkół w podręczniki, określając m.in. prognozowaną liczbę uczniów (wnioski składano trzykrotnie, dwa przed i jeden po rozpoczęciu roku szkolnego uwzględniające aktualne wyniki postępowań rekrutacyjnych w szkołach) w tym na poszczególne klasy oraz z uwzględnieniem uczniów niepełnosprawnych posiadających orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego. Rozliczenie wykorzystania dotacji celowej przygotowywała każda szkoła osobno oraz zbiorczo Gmina, przesyłając rozliczenie do ZKO. Wykazano oraz zwrócono niewykorzystane środki z dotacji (łącznie 254,28 zł). Analiza rozliczenia przygotowanego przez Gminę oraz przekazanych przez szkoły dokumentów księgowych wykazała, że rozliczenie było prawidłowe.

(akta kontroli str. 847-866)

- dotacja na dofinansowanie świadczeń pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów w 2018 r. otrzymana (112,34 tys. zł) i wykorzystana w kwocie 104,09 tys. zł.

Analiza dokumentacji pomocy materialnej dla 10 uczniów³² wykazała, że były one udzielane zgodnie z uchwałą Rady Gminy z 20 listopada 2009 r.³³ w sprawie uchwalenia Regulaminu udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Gminy.

Wykazano oraz zwrócono niewykorzystane środki z dotacji (łącznie 8.254,56 zł). Analiza rozliczenia przygotowanego przez Gminę oraz przekazanych przez szkoły dokumentów księgowych wykazała, że rozliczenie było prawidłowe.

(akta kontroli str. 871-882, 883-897)

- dotacja na realizację programu „Aktywna Tablica” w 2019 r. otrzymana i wykorzystana w kwocie 28 tys. zł.

Dotacja udzielona na podstawie umowy nr 287/D/2019 z 27 czerwca 2019 r. pomiędzy ZKO (działającym w imieniu Wojewody Zachodniopomorskiego³⁴) a Gminą. Dotacją otrzymaną w ramach programu objęte zostały dwie szkoły podstawowe: ZP w Pęzinie – 14 tys. zł, SP w Sownie – 14 tys. zł. Dokumenty rozliczające projekt (rozliczenie z wykorzystania dotacji oraz sprawozdanie z realizacji programu) złożono zgodnie z zapisami umowy. W ramach projektu zakupiono dwa monitory interaktywne *myBoard Grey* oraz dwa monitory *Samsung 65 cali*. Dotacja została wykorzystane w 100%.

(akta kontroli str. 804-819)

- dotacja na realizację Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa w 2020 r. otrzymana i wykorzystana w kwocie 36 tys. zł.

Dotacja udzielona na podstawie umowy nr 253/D/2020 z 26 czerwca 2020 r. pomiędzy ZKO (działającym w imieniu Wojewody) a Gminą. Dotacją otrzymaną

³¹ (Dz. U. z 2021 r. poz. 1930), dalej: ufzo, (art. 54).

³² Decyzje nr: OAS.4462.1/128/2018 z 9.10.2018 r., OAS.4462.1/127/2018 z 9.10.2018 r., OAS.4462.1/75/2018 z 13.10.2018 r., OAS.4462.1/74/2018 z 8.10.2018 r., OAS.4462.1/36/2018 z 5.10.2018 r., OAS.4462.1/35/2018 z 5.10.2018 r., OAS.4462.1/88/2018 z 8.10.2018 r., OAS.4462.1/89/2018 z 8.10.2018 r., OAS.4462.1/26/2018 z 5.10.2018 r., OAS.4462.1/27/2018 z 5.10.2018 r.

³³ Nr XXXII/255/09.

³⁴ Dalej: Wojewoda.

w ramach programu objęte zostały wszystkie pięć szkół podstawowych: SP w Grzędzicach 12 tys. zł; SP w Pęzinie 12 tys. zł; SP w Strachocinie 4 tys. zł; SP w Sowinie 4 tys. zł; SP w Małkocinie 4 tys. zł.

Przekazano środki na zakup nowości wydawniczych (książek niebędących podręcznikami) do bibliotek szkolnych. Szkoły przedkładały Gminie dokumenty księgowo potwierdzające zakup książek zawierające informacje o kwocie dotacji i kwocie wkładu własnego. Do dokumentacji dołączono raporty kasowe przedstawiające wykonanie przelewu zgodnie z terminami wskazanymi na fakturach. Zgodnie z zapisami warunków umowy rozliczenie dotacji przygotowano według wzoru zawierającego wyszczególnienie faktur wraz z datami zapłaty oraz opis rzeczowy wykorzystania dotacji.

Gmina terminowo złożyła sprawozdanie zawierające informacje o poniesionych wydatkach, wkładzie własnym poniesionym zgodnie z zapisami umowy wraz informacją o łącznej liczbie książek zakupionej dzięki programowi (2610, w tym 890 lektur), liczbie uczniów objętych programem (771) oraz liczbie uczniów korzystających z zakupionych nowości (225). Dotacja została wykorzystana w całości.

(akta kontroli str. 820-836)

- dotacja w 2020 r. na dofinansowanie zadań w zakresie wychowania przedszkolnego na podstawie art. 53 ufo, otrzymana i wykorzystana w kwocie 355,78 tys. zł.

Dotacja udzielona na podstawie decyzji Wojewody nr 174/2010 z 27 maja 2020 r. w sprawie zmian w planie wydatków budżetu środków krajowych Wojewody jako dysponenta części 85/32 – województwo zachodniopomorskie w 2020 r.

Rozliczenie przygotowanych przez Gminę oraz przekazanych przez szkoły dokumentów księgowych było prawidłowe. Otrzymana dotacja została wykorzystana w całości.

(akta kontroli. 839-846)

Inne dotacje na podstawie porozumień z innymi gminami na zadania oświatowe w wysokości odpowiednio: 83,43 tys. zł, 188,76 tys. zł, 180,14 tys. zł, 247,7 tys. zł, 312,96 tys. zł, zostały wykorzystane przez Gminę na dofinansowanie nauki i pobytu dzieci w przedszkolach działających na terenie Gminy. Dotacje otrzymane od innych gmin w latach 2017-2021 (do 30 września) zostały wykorzystane w 100% zgodnie z przeznaczeniem. Analiza rozliczenia przeprowadzonego przez Gminę wykazała, że rozliczenie było prawidłowe.

(akta kontroli str. 904, 905-921, 922-935, 936-959)

W kontrolowanym okresie Gmina otrzymała granty na zakup sprzętu komputerowego do nauki zdalnej. Dodatkowo wpłynęły środki z programu „Pomorce Zachodnie – bezpieczna edukacja” związane z ochroną przed Covid-19.

- nie było przypadków zwolnienia nauczycieli lub obniżenia pensum godzin w związku z COVID-19.

- W związku z pandemią COVID-19 Gmina otrzymała wsparcie dla realizacji nauki zdalnej w szkołach w ramach dwóch projektów³⁵ pn.:

---

³⁵ Oś Priorytetowa nr I „Powszechny dostęp do szybkiego Internetu” działania 1.1 : „Wyeliminowanie terytorialnych różnic w możliwości dostępu do szerokopasmowego internetu o wysokich przepustowościach”

- Zdalna szkoła – wsparcie Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej w systemie kształcenia zdalnego” w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020 w wysokości 59.206,05 zł.

- Zdalna Szkoła + w ramach Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020 w wysokości 74.800,00 zł.

Szkoły w Gminie w ramach dwóch ww. projektów grantowych pozyskały łącznie 49 laptopów z akcesoriami, 6 tabletów z akcesoriami i 21 routerów. Sprzęt został zakupiony w celu umożliwienia uczniom naukę zdalną w okresie zawieszenia zajęć stacjonarnych.

(akta kontroli str. 209-210)

W okresie od 2017 r. do 2021 r. (stan na 30 września) Gmina rokrocznie przeznaczała środki własne na realizację zadań oświatowych średnio w wysokości 11 115,9 tys. zł tj. od 6 735,6 tys. zł w 2017 r. do 14 926,3 tys. zł w 2019 r. Jak wyjaśnił Wójt, nie prowadzono ewidencji, umożliwiającej rozliczenie poszczególnych wydatków (z wyjątkiem rozliczeń prowadzonych projektów) według źródeł finansowania (subwencji i środków własnych).

(akta kontroli str. 418, 962)

- 2.5.** Wydatki na wynagrodzenia nauczycieli w poszczególnych latach objętych kontrolą wyniosły łącznie odpowiednio: 5.901,49 tys. zł; 6.473,97 tys. zł; 7.063,18 tys. zł; 7.533,29 tys. zł; 6.141,19 tys. zł (do 30 września 2021 r.).

Wydatki na wynagrodzenia w przeliczeniu na jeden etat wynosiły średnio dla nauczycieli stażystów odpowiednio: 26.733 zł, 33.639 zł, 37.189 zł, 51.274 zł, 30.171 zł; dla nauczycieli kontraktowych odpowiednio: 42.183 zł, 45.872 zł, 49.244 zł, 49.516 zł, 32.754 zł; dla nauczycieli mianowanych odpowiednio: 52.270 zł, 56.549 zł, 64.008 zł, 62.430 zł, 57.029 zł; dla nauczycieli dyplomowanych odpowiednio: 60.488 zł, 65.618 zł, 73.841 zł, 80.038 zł, 63.989 zł.

Ustalono na podstawie sprawozdań określających średnie wynagrodzenia nauczycieli sporządzonych na podstawie art. 30a ust. 4 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela³⁶, że w okresie 2018-2020 Gmina nie wypłacała dodatku uzupełniającego do średnich wynagrodzeń nauczycieli. Nauczyciele w tym okresie osiąkali średnie wynagrodzenia określone w art. 30 ust. 3 Karty Nauczyciela. W 2017 r. Gmina dofinansowała z dochodów własnych wynagrodzenia nauczycieli z tytułu nieosiągania średnich wynagrodzeń, tak aby spełniały warunki określone w art. 30 ust. 3 Karty Nauczyciela. Łączna kwota wypłaconego dodatku uzupełniającego dla nauczycieli zatrudnionych w Gminie w 2017 r. wyniosła 14 808,73 zł. Wójt wyjaśnił, że niedoszacowanie wynagrodzeń, według danych subwencyjnych wynikało ze zdarzeń, które miały miejsce w wskazanych latach szkolnych (2017 r.) tj. nieplanowane zatrudnienie na zastępstwo nauczyciela w związku z urlopem zdrowotnym (podwójne finansowanie), przydzielenie godzin zastępczych.

(akta kontroli str. 218-224, 899-903, 961)

- 2.6.** W poszczególnych latach objętych kontrolą Gmina zaplanowała wydatki na doskonalenie i szkolenie nauczycieli w wysokości równej lub wyższej niż 0,8% planowanych rocznych środków przeznaczonych na wynagrodzenia osobowe nauczycieli. Było to zgodne z art. 70a ust. 1 Karty Nauczyciela.

Wysokość ww. środków według planu po zmianach wynosiła odpowiednio: 49,34 tys. zł, 55,91 tys. zł, 59,38 tys. zł, 54,81 tys. zł, 72,61 tys. zł. Wykonanie

³⁶ Dz.U. z 2021 r. poz. 1762; dalej: Karta Nauczyciela.

wyniosło odpowiednio: 36,46 tys. zł (73,9% planu), 35,11 tys. zł (62,8%), 50,20 tys. zł (84,5%), 36,30 tys. zł (66,2%), 37,74 tys. zł (do 30 września 2021 r.) (52,0%). Wójt wyjaśnił, że dyrektorzy szkół do 31 października każdego roku opracowują plan doskonalenia zawodowego zatrudnionych nauczycieli, biorąc pod uwagę potrzeby szkoły, a także predyspozycje nauczycieli. W ciągu roku plan ten ulega modyfikacjom z różnych powodów. W związku z tym trudno jest wykorzystać całość środków finansowych przeznaczonych na doskonalenie zawodowe nauczycieli, jakie zostały zaplanowane w budżecie. W latach 2017-2019 środki nie zostały w pełni wykorzystane między innymi z poniższych powodów:

- oferta szkoleń na rynku nie była tematycznie związana z potrzebami szkół,
- przedstawiane oferty szkoleń były bardzo drogie,
- nauczyciele nie byli zainteresowani doksztalcaniem, ponieważ wielu z nich posiada już kwalifikacje do kilku przedmiotów,
- większość zatrudnionych nauczycieli, to nauczyciele dyplomowani z wieloletnim stażem pedagogicznym, którzy korzystali z licznych form doskonalenia zawodowego, w związku z tym również nie byli zainteresowani. W roku 2020-2021 w związku z panującą pandemią Covid-19 szkolenia w większości przypadków były odwołane, a oferta ograniczona. Dodatkowo nauczyciele z obawy o swoje zdrowie nie byli chętni do rozpoczynania jakiegokolwiek doskonalenia zawodowego.

(akta kontroli str. 419, 976)

2.7. Wydatki na wynagrodzenia w poszczególnych grupach zawodowych wynosiły:

- pracowników administracyjnych zatrudnionych w placówkach oświatowych odpowiednio: 96,51 tys. zł, 169,64 tys. zł, 207,53 tys. zł, 223,45 tys. zł, 176,04 tys. zł;
- pracowników obsługi zatrudnionych w placówkach oświatowych odpowiednio: 686,94 tys. zł, 808,30 tys. zł, 856,18 tys. zł, 991,33 tys. zł, 829,62 tys. zł;
- pracowników administracji zatrudnionych w jednostce obsługującej (OAS) odpowiednio: 587,86 tys. zł, 573,60 tys. zł, 667,50 tys. zł, 642,34 tys. zł, 483,30 tys. zł.

Wydatki na wynagrodzenia w przeliczeniu na jeden etat wyniosły:

- pracowników administracyjnych zatrudnieni w placówkach oświatowych odpowiednio: 33.985 zł, 38.036 zł, 39.834 zł, 44.691 zł, 35.208 zł;
- pracowników obsługi zatrudnionych w placówkach oświatowych odpowiednio: 31.511 zł, 33.749 zł, 34.029 zł, 41.899 zł, 34.960 zł;
- pracowników administracji zatrudnionych w jednostce obsługującej (OAS) odpowiednio: 59.803 zł, 67.963 zł, 80.036 zł 70.354 zł, 52.589 zł;

Średnioroczna liczba etatów wynosiła:

- pracowników administracyjnych zatrudnieni w placówkach oświatowych odpowiednio: 2,84; 4,46; 5,21; 5,00; 5,00,
- pracowników obsługi zatrudnionych w placówkach oświatowych odpowiednio: 21,80; 23,95; 25,16; 23,66; 23,73,
- pracowników obsługi zatrudnionych w placówkach oświatowych odpowiednio: 9,83; 8,44; 8,34; 9,13; 9,19.

(akta kontroli str. 225-227)

2.8. Gmina wspierała edukację uczniów szczególnie uzdolnionych poprzez działania motywacyjne polegające na przyznaniu stypendiów Wójta Gminy. Rada Gminy uchwałą³⁷ z 27 maja 2020 r. przyjęła „Lokalny program wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży w Gminie Stargard”. Rada Gminy uchwa-

³⁷ Nr XVII/166/20. Dalej: Program wsparcia uzdolnionych uczniów.

łą³⁸ z 26 czerwca 2020 r. przyjęła „Regulamin przyznawania stypendiów Wójta Gminy Stargard dla uzdolnionych dzieci i młodzieży”. Regulamin został zmieniony przez Radę Gminy uchwałą³⁹ z 21 maja 2021 r. Program wsparcia uzdolnionych uczniów zakładał m.in. wsparcie i wypromowanie uczniów o różnych uzdolnieniach, motywowanie uczniów do podejmowania działań mających na celu odkrycie własnych uzdolnień oraz do ciągłej pracy nad rozwijaniem talentów i pogłębianiem wiedzy, wzrost zainteresowania uczniów udziałem w olimpiadach i konkursach przedmiotowych oraz konkursach artystycznych. Stypendia przyznawane były dla dwóch kategorii osiągnięć:

- stypendia naukowe – za szczególne osiągnięcia w dziedzinie nauki i wiedzy,
- stypendia artystyczne – dla uczniów wybitnie uzdolnionych w dziedzinie kultury i sztuki. Łącznie w latach 2020 r. i 2021 r. zaplanowano w każdym roku po 10 tys. zł na stypendia. Kwoty zostały wykorzystane w 100% zgodnie z regulaminem. W przyznaniu stypendiów każdorazowo brali udział dyrektorzy szkół w uzgodnieniu z Radą Pedagogiczną, a do wniosku o przyznanie stypendium dołączano dokumenty potwierdzające uzyskane osiągnięcia ucznia.

(akta kontroli str. 230-235, 236-246, 247-254, 964-975)

2.9. Wydatki na edukację, w tym przypadające na jednego (statystycznego) ucznia/wychowanka wynosiły:

- w 2017 r. – 9.226.580 zł, z tego na szkoły podstawowe 7.370.261 zł i 1.856.318 zł Gimnazjum. Średnio na jednego ucznia przypadało 10.759,0 zł w szkołach podstawowych (685 uczniów) i 14.616 zł w Gimnazjum (127 uczniów). Średnia dla wszystkich uczniów wynosiła 11.363 zł;
- w 2018 r. – 10.206.107 zł, z tego na szkoły podstawowe 8.666.999 zł i 1.539.107 zł na Gimnazjum. Średnio na jednego ucznia przypadało 11.449 zł w szkołach podstawowych (757 uczniów) i 22.305 zł w Gimnazjum (69 uczniów). Średnia dla wszystkich uczniów wynosiła 12.356 zł;
- w 2019 r. – 11.218.909 zł, z tego na szkoły podstawowe 10.349.375 zł i 869.533 zł na Gimnazjum. Średnio na jednego ucznia przypadało 14.061 zł w szkołach podstawowych (736 uczniów) i 18.902 zł w Gimnazjum (46 uczniów). Średnia dla wszystkich uczniów wynosiła 14.346 zł;
- w 2020 r. – 11.766.068 zł na szkoły podstawowe. Średnio na jednego ucznia przypadało 15.921 zł (739 uczniów);
- w 2021 r. (do 30 września) – 9.048.814 zł na szkoły podstawowe. Średnio na jednego ucznia przypadało 10.982 zł (824 uczniów);

(akta kontroli str. 228)

2.10. Gmina prowadziła ewidencję księgową w zakresie dochodów i wydatków z podziałem na jednostki oświatowe. Środki przekazywane jednostkom na ich wydatki rozliczane były przez zapisy w księgach organu na podstawie przekazywanych sprawozdań Rb-28s, zaś dochody na podstawie sprawozdań Rb-27s w porównaniu z zapisami wpłaconych i zaksięgowanych dochodów w księgach organu. Szczegółową ewidencją na podstawie dokumentów źródłowych dla wszystkich jednostek oświatowych prowadził Ośrodek. Rada Gminy uchwaliła Statut Ośrodka⁴⁰. Do zakresu działania OAS należała m.in. obsługa kadrowo-płacowa szkół, obsługa finansowo - księgową szkół, obsługa organizacyjno-księgową Ośrodka.

³⁸ Nr XVIII/175/20.

³⁹ Nr XXVII/246/21.

⁴⁰ Uchwała Nr XXIII/166/16 z 23 grudnia 2016 r., zmiany: Uchwała nr IX/78/19 z 27 czerwca 2019 r. i Uchwała Nr XVIII/174/20 z 26 czerwca 2020 r.

W trybie art. 29 ust. 2 lit. f ustawy o NIK pozyskano informację, z której wynikała zgodność danych w składanych do Gminy sprawozdaniach Rb-27s oraz Rb-28s w latach 2017-2021 (do 30 września) z ewidencją księgową prowadzoną przez Ośrodek dla wszystkich placówek oświatowych w Gminie. Stwierdzono, że zapisy w sprawozdaniach Rb-27s i sprawozdaniach Rb-28s za okres 2017-2021 (do 30 września) były zgodne z zapisami w ewidencji księgowej Ośrodka.
(akta kontroli str. 800-803)

2.11. Gmina w okresie objętym kontrolą nie zaciągała zobowiązań finansowych (kredyty, obligacje) na pokrycie wydatków bieżących na oświatę.

Gmina zaciągała kredyty na wydatki inwestycyjne w jednostkach oświatowych:

- w 2018 r. kwota 4 636 628,94 zł jako część kredytu, którego spłata nastąpi 31.12.2026 r.

- w 2019 r. kwota 5 396 209,59 zł jako część kredytu, którego spłata nastąpi 30.12.2031 r.,

- w 2020 r. kwota 5 710 280,67 zł jako część kredytu, którego spłata nastąpi 30.12.2031 r.

(akta kontroli str. 229, 229a)

2.12. Rada Gminy przyjęła uchwałę⁴¹ z 29 czerwca 2018 r. w sprawie ustalenia trybu udzielania i rozliczania dotacji dla niepublicznych przedszkoli oraz niepublicznych innych form wychowania przedszkolnego prowadzonych przez osoby fizyczne i osoby prawne na terenie Gminy Stargard oraz trybu i zakresu kontroli prawidłowości ich pobierania i wykorzystania.

Gmina udzielała dotacji niesamorządowym przedszkolom niepublicznym działającym na jej terenie, dla których była organem rejestrującym.

Łączna kwota dotacji wyniosła odpowiednio:

- w 2017 r. - 1.150,70 tys. zł dla dziewięciu przedszkoli,

- w 2018 r. - 1.804,74 tys. zł dla ośmiu przedszkoli,

- w 2019 r. - 1.957,95 tys. zł dla ośmiu przedszkoli,

- w 2020 r. - 2.255,37 tys. zł dla siedmiu przedszkoli

- w 2021 r. (do 30 września) 2.320,20 tys. zł dla ośmiu przedszkoli.

(akta kontroli str. 266-268, 269-276)

Kwota dotacji dla jednego ucznia wynosiła:

- w 2017 r. – 3.514,11 zł (292,84 zł miesięcznie) i została wyliczona jako 75% kwoty podstawowej 4.685,48 zł; wyliczona na podstawie art. 43 ust. 4 ustawy z dnia 27 października 2017 r. ufzo,

- w 2018 r. – 5.271,12 zł (wyliczono zgodnie z art. 43 ust. 4 i 5 ufzo), z tego: 878,52 zł - trzy miesiące x 292,84 zł miesięcznie,

3.074,82 zł - siedem miesięcy x 439,26 zł miesięcznie (wzrost nie większy niż o 146,42 zł do 292,84 zł)

1317,78 zł – dwa miesiące x 658,89 zł miesięcznie - po aktualizacji w październiku 2018 r.,

- w 2019 r. – 5.719,84 zł (wyliczona zgodnie z art. 43 ust. 4 i 5 ufzo), z tego:

2.141,40 zł – cztery miesiące x 535,35 zł miesięcznie,

2.409,00 zł – sześć miesięcy x 401,50 zł miesięcznie,

1.169,44 zł – dwa miesiące x 584,72 zł miesięcznie - po aktualizacji w październiku 2019 r.,

- w 2020 r. – 7.744,20 zł (wyliczone zgodnie z art. 43 ust. 4 i 5 ufzo), z tego:

3.508,32 zł – sześć miesięcy x 584,72 zł miesięcznie,

3.080,64 zł – cztery miesiące x 770,16 zł miesięcznie,

⁴¹ Nr XLI/285/18, dalej: Uchwała w sprawie udzielania dotacji.

1.155,24 zł – dwa miesiące x 577,62 zł miesięcznie
- w 2021 r. (do 30 września) 5.134,08 zł - wyliczono zgodnie z art. 43 ust. 4 i 5 ufzo), z tego:

1.732,86 zł – trzy miesiące x 577,62 zł miesięcznie,

3.401,22 zł – siedem miesięcy x 566,87 zł miesięcznie.

Gmina w badanym okresie prawidłowo naliczała dotacje dla niepublicznych przedszkoli.

(akta kontroli str. 265-265c, 276-303)

Gmina nie skorzystała ze swoich uprawnień wynikających z art. 36 ufzo i nie dokonywała kontroli w placówkach w zakresie pobrania i wykorzystania dotacji udzielanych niepublicznym przedszkolom. Dotacje rozliczane były na podstawie dokumentów przedkładanych przez te placówki.

(akta kontroli str. 322-415)

Wójt wyjaśnił: *W badanym okresie, tj. od 2017 r. do września 2021 r. Gmina Stargard nie przeprowadziła kontroli prawidłowości wykorzystania dotacji w niepublicznych przedszkolach prowadzonych na terenie Gminy Stargard w miejscu ich siedziby. (...). Brak kontroli w powyższym okresie wynikał z sytuacji kadrowej i organizacyjnej w Ośrodku Administracyjnym Szkół. (...). W roku 2019 planowano przeprowadzenie kontroli w dwóch przedszkolach niepublicznych prowadzonych przez Towarzystwo Przyjaciół Dzieci O/Szczecin. Niestety, w roku 2019 z przyczyn niezależnych niespodziewanie siedziba Ośrodka musiała zostać przeniesiona do innego budynku na terenie miasta Stargard. To spowodowało konieczność przygotowania pomieszczeń, przeniesienia umeblowania i sprzętu, odpowiedniego spakowania i zabezpieczenia dokumentacji. Nadmienić należy, że sprawy należące do zadań OAS musiały być realizowane na bieżąco. (...) Dodatkowo rok 2020 i 2021 to rok pandemii COVID-19, w związku z czym, szczególnie w takich miejscach jak przedszkole - przeprowadzenie kontroli było w zasadzie niemożliwe do wykonania.*

(akta kontroli str. 321-321a)

- 2.13.** Rozliczenie dotacji udzielonych niesamorządowym przedszkolom niepublicznym odbywało się na podstawie przedkładanych przez te jednostki sprawozdań z rozliczenia dotacji, sporządzonych zgodnie ze wzorem stanowiącym załącznik do uchwały w sprawie udzielania dotacji z 2018 r. oraz za 2017 r. według wzoru stanowiącego załącznik do uchwały Rady Gminy z 29 października 2010 r.⁴². Gmina w badanym okresie nie dokonywała kontroli pobrania i wykorzystania tych dotacji w jednostkach, do których kierowane były dotacje.

(zagadnienie opisano w sekcji nieprawidłowości)

(akta kontroli str. 321-415, 623-624, 638-642)

- 2.14.** Realizacja zadań inwestycyjnych w zakresie oświaty w Gminie przedstawiała się następująco:

a) Potrzeby inwestycyjne Gminy w zakresie oświaty określono m.in. jako:

- rozbudowa SP w Grzędzicach na kwotę ok. 3 500 tys. zł,
- wykonanie instalacji paneli fotowoltaicznych w SP w Pęzinie,
- rozbudowa i przebudowa SP w Strachocinie. Koszt tej inwestycji szacowany był na ok. 20 000 tys. zł
- uzupełnienie infrastruktury sportowej w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Sowinie – szacunkowy koszt to ok. 700 tys. zł.

(akta kontroli str. 620-622)

---

⁴² Nr XLII/345/10.

b) Gmina w badanych latach prowadziła inwestycje:

- Przebudowa i rozbudowa Szkoły Podstawowej w Sownie. Łączna kwota tej inwestycji w latach 2016-2020 wyniosła 15.109,81 tys. zł, z tego 989,84 tys. zł z Unii Europejskiej i 14.119, 97 tys. zł środków krajowych sfinansowanych kredytem bankowym (inwestycja zakończona w 2020 r.),
- Wykonanie nowego przyłącza wodociągowego do budynku Szkoły Podstawowej w Sownie w 2019 r. na kwotę 14,83 tys. zł, całość ze środków własnych Gminy,
- Przebudowa i rozbudowa budynku Szkoły Podstawowej w Strachocinie na kwotę 178,35 tys. zł, całość ze środków własnych (inwestycja w trakcie realizacji). Zaplanowano rozbudowę w latach 2021-2022 na kwotę odpowiednio: 951,00 tys. zł i 6.244,83 tys. zł,
- Rozbudowa kontenerowa budynku Szkoły Podstawowej w Strachocinie w 2018 r. na kwotę 8,00 tys. zł, całość ze środków własnych
- zakup tymczasowych obiektów kontenerowych przy Szkole Podstawowej w Grzędzicach w 2018 r. na kwotę 15,98 tys. zł, całość ze środków własnych
- Rozbudowa pomieszczeń klasowych Szkoły Podstawowej w Grzędzicach w latach 2019-2020 na łączną kwotę 2.370,89 tys. zł, całość ze środków własnych (częściowe finansowanie kredytem bankowym).
- Modernizacja kotłowni c.o. w Szkole Podstawowej w Strachocinie w 2019 r. na kwotę 72,72 tys. zł, całość ze środków własnych.
- Przebudowa i modernizacja kotłowni w Szkole Podstawowej w Grzędzicach w 2021 r. na kwotę 14,76 tys. zł, całość ze środków własnych. Inwestycja w trakcie realizacji.

Przeprowadzone w badanym okresie inwestycje m.in.:

- zwiększyły wartość budynku Szkoły Podstawowej w Sownie o wartość 14.937,06 tys. zł oraz o pierwsze wyposażenie na kwotę 172,75 tys. zł, oraz wartość przyłącza wodociągowego w tej szkole o kwotę 14,83 tys. zł,
- zwiększyły wartość pomieszczeń klasowych Szkoły Podstawowej w Grzędzicach o wartość 2.308,25 tys. zł i o pierwsze wyposażenie na kwotę 13,44 tys. zł oraz wartość kotłowni w tej szkole na kwotę 14,76 tys. zł,
- zwiększyły wartość budynku Szkoły Podstawowej w Strachocinie o kwotę 25,21 tys. zł oraz wartość kotłowni w tej szkole o kwotę 47,51 tys. zł.

(akta kontroli str. 132)

2.15. W związku z likwidacją Gimnazjum, Gmina poniosła wydatki na odprawy dla ośmiu pracowników w łącznej wysokości brutto: 133.399,40 zł.

(akta kontroli str. 304)

2.16. Rada Gminy uchwałą⁴³ z 25 października 2019 r. stwierdziła zakończenie z dniem 31 sierpnia 2019 r. działalności Publicznego Gimnazjum Gminy. Gimnazjum prowadziło swoją działalność w budynku należącym do gminy Miasto Stargard. Po likwidacji Gimnazjum budynek został nieodpłatnie komisyjnie przekazany tej gminie. Majątek ruchomy po zlikwidowanym gimnazjum został przekazany do innych szkół Gminy. Wójt wydał zarządzenie⁴⁴ z 28 sierpnia 2019 r., w którym wskazał SP w Małkocinie jako realizującą naliczanie odpisów na ZFŚS dla emeryta, rencisty oraz nauczyciela pobierającego świadczenie kompensacyjne, dla których Gimnazjum było ostatnim miejscem pracy.

(akta kontroli str. 305-308)

2.17. Wójt wyjaśnił, że w związku z pandemią COVID-19 Gmina poniosła nieprzewidziane wydatki w zakresie zadań oświatowych: wydatkowała z własnych środków

⁴³ Nr XI/99/19.

⁴⁴ Nr 160/19.

ków na zakup środków ochrony osobistej, sprzętu, środków utrzymania czystości i dezynfekcji związanych z pandemią COVID-19 kwotą 78,69 tys. zł.
Gmina poniosła także wydatki na podobny cel ze środków otrzymanych od Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego w ramach projektu pn. Pomorze Zachodnie – Bezpieczna Edukacja w kwocie 105,05 tys. zł.

(akta kontroli str. 659)

- 2.18.** W Gminie odnotowano zmniejszenie wydatków na zadania oświatowe w związku z pandemią COVID-19. Od 16 marca 2020 r. w związku z zawieszeniem zajęć w przedszkolach i szkołach z powodu pandemii COVID-19 został ograniczony dowóz uczniów do szkół oraz zakup biletów miesięcznych.

W nowym roku szkolnym 2020/2021, także częściowo ograniczono funkcjonowanie szkół. Na dowozy uczniów do szkół w roku budżetowym 2020 r. zaplanowano kwotę 990,48 tys. zł.

Wydatki zrealizowane na ten cel wyniosły 532,78 tys. zł i stanowiły 53,8% zaplanowanej kwoty. Niewykorzystana kwota w wysokości 457,70 tys. zł zabezpieczyła inne wydatki.

(akta kontroli str. 309-320)

- 2.19.** W sprawie nierealizowania niektórych zadań oświatowych z uwagi na brak środków finansowych Wójt wyjaśnił:

Gmina w ramach środków własnych, jak i środków pozyskanych z innych źródeł na bieżąco stara się realizować zadania oświatowe. W większości obszarów są one w pełni wykonywane. Głównym problemem, z jakim boryka się oświata w gminie Stargard to warunki lokalowe oraz bardzo ograniczona infrastruktura sportowa. Ze względu na brak środków finansowych, a także brak możliwości ich pozyskania z budżetu państwa i innych źródeł pozarządowych Gmina Stargard nie realizuje lub przesuwa w czasie następujące zadania:

- rozbudowa i przebudowa Szkoły Podstawowej w Strachocinie. Budynek wybudowany był w latach 60-tych, wymaga natychmiastowego remontu, na części dachu znajduje się eternit. Budynek w ogóle nie jest dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych, brak jest klas dydaktycznych, pomieszczenia biblioteki, świetlicy, zaplecza socjalnego dla pracowników, sali do zajęć terapeutycznych, pomieszczenia szatni. Ze względu na warunki lokalowe od 6 lat oddziały przedszkolne realizują zajęcia w salach budynku świetlicy wiejskiej w Strachocinie, oddalonej o około 600 m od szkoły, co w znacznym stopniu utrudnia nadzór oraz organizację zajęć. Szkoła nie posiada sali gimnastycznej, zajęcia odbywają się na zewnątrz (przy odpowiedniej pogodzie) oraz na holu szkolnym, co znacząco ogranicza możliwości oraz przeszkadza w zajęciach, w klasach umiejscowionych w otoczeniu szkoły. Uczniowie przebierają się w klasach, ze względu na brak szatni. Szacowany koszt rozbudowy szkoły to około 20.000 tys. zł,
- rozbudowa Szkoły Podstawowej w Grzędzicach poprzez zakup i ustawienie kolejnego zespołu modułowego, w celu pozyskania czterech pomieszczeń dla uczniów klas II i III. Analiza najbliższych lat wskazuje na tendencję wzrostową ilości uczniów, co w konsekwencji doprowadzi do braku pomieszczeń i konieczność wprowadzenia zmianowości. Szacowany koszt zakupu modułów to około: 3.500 tys. zł,
- wykonanie instalacji paneli fotowoltaicznych w celu obniżenia kosztów zużycia energii w dwóch szkołach (SP Pęczyno, ZSP w Sowinie) – szacowany łączny koszt instalacji w dwóch szkołach to kwota: 450 tys. zł,
- uzupełnienie infrastruktury sportowej (bieżnia do biegów na krótkim i długim dystansie, skocznia do skoku w dal oraz skoku wzwyż), poprawa stanu tech-

nicznego boiska do piłki nożnej w ZSP w Sownie – szacowany łączny koszt to około: 700 tys. zł,

- budowa basenu na terenie jednej ze szkół, z którego korzystaliby wszyscy uczniowie uczęszczający do szkół prowadzonych przez Gminę Stargard – szacowany koszt budowy to około: 10.000 tys. zł.

(akta kontroli str. 643)

2.20. W ramach nadzoru Gminy nad Ośrodkiem oraz gminnymi szkołami w badanym okresie były przeprowadzone kontrole oraz audyty tych jednostek:

- 2017 r. kontrola Regionalnej Izby Obrachunkowej w Szczecinie gospodarki finansowej Gminy w tym kontrola ksiąg rachunkowych OAS,

- 2018 r. Audyt przeprowadzony przez firmę audytorską AKSON - Prawdliwość realizacji zadania w zakresie dowożenia dzieci do szkół w roku szkolnym 2016/2017. Zakresem przedmiotowym objęto celowość, oszczędność i efektywność dokonywania wydatków ze środków publicznych w 2017 r. w OAS w zakresie dowożenia dzieci i uczniów do szkół. Kontroli podlegały ustalenia organizacyjne dotyczące dowozu uczniów do szkół, działania podejmowane przez OAS w celu zapewnienia dzieciom i uczniom z Gminy, w tym dzieciom niepełnosprawnym bezpłatnego transportu oraz opieki w czasie przewozu, postępowania w zakresie wyboru podmiotów wykonujących przewóz dzieci i uczniów (ustalenie wartości zamówienia, wybór wykonawcy, nadzór nad realizacją umów), harmonogramy przewozu i odwozu uczniów, koszty dowozu, umowy zawierane z rodzicami uczniów niepełnosprawnych, zakup biletów na trasach regularnych świadczonych przez Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacji w Stargardzie, opieka przy dowozie, zlecenia szkół na wykonanie IV części zamówienia publicznego, dodatkowe dowozy na konkursy, zawody itp.,

- 2019 r. kontrola przez Gminę Ośrodka w ramach kontroli zarządczej – Poprawność naliczania odpisu na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych w Ośrodku Administracyjnym Szkół Gminy Stargard, w Szkołach Podstawowych Gminy Stargard oraz Gimnazjum Gminy Stargard. Wydatkowanie ZFŚS w poszczególnych jednostkach organizacyjnych. Zgodność odpisów ze składanymi sprawozdaniami RB-28S,

- 2020 r. kontrola biegłego rewidenta - Ocena prawidłowości zapisów księgowych i realności sald zakładowego funduszu socjalnego Ośrodka. Biegły ustalił stan zadłużenia z tytułu pożyczek mieszkaniowych na poszczególnych pożyczkobiorców za okres od 2012 r. do 2019 r. Badaniu podlegało również gospodarowanie środkami ZFŚS w poszczególnych szkołach i OAS za rok 2019,

- Audyt przeprowadzony przez firmę audytorską AKSON - Gospodarka finansowa w Ośrodku – wybrane zagadnienia. Zakresem przedmiotowym objęto w szczególności prowadzenie gospodarki finansowej, w tym prowadzenie ksiąg rachunkowych, prawidłowość i rzetelność dowodów księgowych oraz sprawozdawczość budżetową i finansową. Kontrolą objęto obszary takie jak polityka rachunkowości, obieg i kontrola dokumentów księgowych, zasady funkcjonowania rachunkowości oraz sprawozdawczość budżetowa i finansowa. Podstawą przeprowadzania audytu było prowadzenie ksiąg rachunkowych, sprawozdania, dokumenty księgowe, budżet jednostki obsługującej i jednostek obsługiwanych, umowy z kontrahentami oraz wewnętrzne regulacje z badanego obszaru,

- 2021 r. kontrola Gminy w ramach kontroli zarządczej SP w Małkocinie - Prawdliwość realizacji budżetu w zakresie wydatków bieżących w roku 2019,

- Audyt Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Sownie i Ośrodka przeprowadzony przez firmę audytorską AKSON - Gospodarka finansowa – wybrane zagadnienia w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Sownie. Audyt został przeprowadzony w ZSP w Sownie oraz w OAS. Zakresem przedmiotowym objęto sposób or-

ganizacji i funkcjonowania obszaru wybranych zagadnień finansowych. Zakres przedmiotowy objął przestrzeganie przepisów prawa, zasad i dobrych praktyk w procesie gospodarki finansami. Przedmiotem badania audytowego było również zbadanie prawidłowości przeprowadzenia rekrutacji do przedszkola publicznego, dowodów księgowych, sprawozdawczości, przeprowadzonej inwentaryzacji oraz naliczania wynagrodzeń pracownikom. Analizą objęto dokumentację źródłową procesu związanego z funkcjonowaniem Przedszkola Publicznego w Sownie, regulaminu wynagradzania pracowników samorządowych, sprawozdań z wykonania dochodów i wydatków budżetowych, ustalenia i przestrzegania procedur kontroli zarządczej w jednostce w zakresie wydatkowania środków publicznych w ramach realizacji zadań Zespołu Szkolno-Przedszkolnego.

Wójt wyjaśnił, że *nadzór Gminy nad prawidłowością prowadzenia obsługi finansowo-księgowej odbywa się na podstawie zleconych kontroli i audytów. Dodatkowo, Regionalna Izba Obrachunkowa podczas kontroli kompleksowych gospodarki finansowej Gminy Stargard dokonuje także częściowych, tematycznych kontroli w zakresie wykonywania zadań finansowo księgowych w obszarze oświaty.*

(akta kontroli str. 229-229c)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Kwoty środków finansowych z subwencji ogólnych były zgodne z kwotami ujętymi w uchwałach budżetowych Gminy. Gmina przeznaczala 100% otrzymanych subwencji oraz środków z rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej na zadania oświatowe. Skontrolowane dotacje otrzymane z budżetu państwa oraz środki z innych gmin na zadania oświatowe zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem. Zgodnie z ewidencją księgową wykazywano dane w sprawozdaniach budżetowych w zakresie dochodów i wydatków na zadania oświatowe. Rozliczenie dotacji udzielonych niesamorządowym przedszkolom niepublicznym odbywało się na podstawie przedkładanych przez te jednostki sprawozdań, a dotacje te były prawidłowo naliczane przez Gminę.

IV. Wnioski i uwagi

W związku ze stwierdzoną nieprawidłowością, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujący wniosek:

Wnioski

Corocznie przedkładać informację o stanie realizacji zadań oświatowych – zgodnie z art. 11 ust. 7 Prawa oświatowego.

Uwagi

Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ust. 1 i 2 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK w Szczecinie.

Obowiązek poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosku

Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 30 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosku oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Szczecin, 30 listopada 2021 r.

Kontroler
Wiesław Kaszak
specjalista kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Szczecinie
Dyrektor

.....
podpis

.....
podpis